

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 167 (417) ◆

Четвер, 3 вересня 1992 року ◆

Ціна 1 крб.

МІНЯЮТЬ ПРАПОРИ

Хоч поки що немає належної правничої бази, проте на всіх суднах, які належать Україні, почали міняти червоні прапори на синьо-жовті. Проблема ж полягає в тому, що Україна не є членом міжнародних морських організацій і на сьогодні нею підписаний лише один договір — із В'єтнамом. Відтак Мор-

флот України змушений керуватися лише постановою уряду, яка регламентує це питання. Тож проблем із перетворенням України в міжморську державу хоч відбавляй. Про це і вилосило під час зустрічі Ю. Кравчука із керівниками Чорноморського, Азовського та Дунайського пароплавання, яка відбулася вчора в Києві.

ПРИЇХАЛИ...

О восьмій годині ранку другого вересня на пасажирів, які прибували у залізничних еспресах Південно-Західної залізниці, чекав сюрприз: машиністи, які напередодні сповістили про свій намір страйкувати, зупинили поїзди. Навіть той, що рухався з Криму, переповнений відпочиваючими і поспішаючими за парту дітьми. Значна частина залізничної магістралі виявилася заблокованою, уразив потік народногосподарських вантажів...

Міністр транспорту України О. Липиш у листі на адресу Координаційної ради вільних профспілок вказав, що ніякі страйки машиністів залізничного транспорту суперечать статті 12 Закону «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», який діє на Україні. Це дає підставу міністерству подати позов до судових органів з вимогою покарати винуватців і відшкодувати збитки.

Щодо вимог — продовження відпусток, збільшення зарплати, розпорядження страховими фондами, тощо. Як стало відомо, напередодні «Українізації» по більшості з них прийняла позитивне рішення, тож поїзди могли й прийти за призначенням. Чи не став на заваді принцип, амбіції? Якщо так, то про їх ціну ми повідомимо в наступних номерах газети.

Скоме, услід за першовересневим Днем знань настав день великих записів. За даними МВС України, вчора на першу годину дня вивисли докинути на Південно-Західній залізничній припинили рух понад 50 пасажирських і вантажних поїздів. Тільки в районі Козятина, Вінниці і Жмеринки їх зупинило до 25 штук.

Пасажирів обурені, киплять, але ситуацію ми контролюємо, — розповідає заступник міністра внутрішніх справ України генерал-лейтенант В. Недригайло. — На залізнично вийшли наші оперативні групи, створено штаб.

Є дані, що формуються бригади залізничників, які готові знайти місця колег, що страйкують, і розблокувати рух. Міліція готова їм у цьому посприяти.

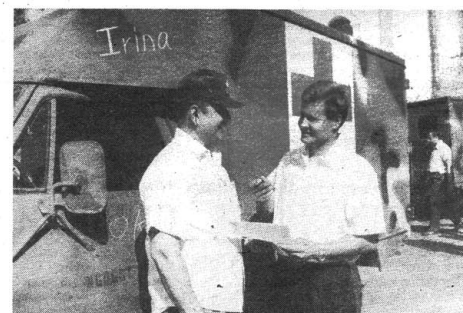
Застраїкували і диспетчери Бориспільського аеропорту.

ПОДАРУНОК ІЗ ЗАПАСОМ

Ці камуфльовані машини прибули до Києва з Німеччини. А до цього вони належали частинам армії США, які дислокувалися у ФРН. Ситуація в Європі змінилася. Чисельність американських військ на континенті скорочується. Відповідно «скорочується» й техніка. Але замість того, щоб відправити деякі санітарні автомобілі під прес, їх вирішили передати Україні.

Про все це ми дізналися, побувавши на майданчику біля однієї з церков на Подолі. Навколо кипіла робота. Наші воїни щось переписували, замінюють тощо. Завершуються оформлення документів. Підходжу до одного з організаторів акції, голови Товариства Святого Андрія Первозванного (Нью-Йорк) Майкла Герца й питаю: «Для чого призначені ці машини?» Відповідь: «Вони працюватимуть в гуманітарних і медичних установах Києва, Харкова, Чернігова, Полтави, інших міст. У кожній з них є необхідний мінімум матеріалів для подання першої медичної допомоги».

Але ж, питаю знову, автомобілі, як видно, зовсім не нові і, звичайно, можуть ламатися?

На це запитання відповів уже президент американської фірми «Інтерекст» Роберт Бьордженер, який займався управлінням машин в Україні. Він сказав, що автомобілі в хорошому технічному стані, чи, як то кажуть, «на ходу». А це показав три машини, які розберуть на запчастини. Крім того, повідомив Роберт, ми підготували інструкцію з експлуатації і навіть зняли навічальний відеофільм. Але, продовжує він, ваші водії-май-

стри майже відразу розібралися в усьому самі.

Що ж, за нашого автомобільного дефіциту американський «подарунок», напевне, не буде зайвим. Тим більше, що запчастини до нього є.

Олексій ЄВСІКОВ.

На знімку Сергія КОВАЛЬЧУКА: Роберт Бьордженер передає ключі від машини українському водієві.

ИНПРОДПИЩЕМАШ

2-я специализированная выставка с международным оборудованием по переработке и производству пищевой продукции

Першого вересня в Києві у Республіканському центрі виставок і ярмарків державний секретар міністерства економіки і технологій федеральної землі Північний Рейн — Вестфалія Хартмут Кребс та міністр машинобудування, воєнно-промислового комплексу і конверсії України Віктор Антонов відкрили другу міжнародну виставку «Інпродпищемаш 92». Її експозиції розмістились у 6 павільйонах.

207 фірм із 14 зарубіжних країн представляють обладнання і машини для виготовлення продуктів харчування. На відкритті виставки був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол ФРН в Україні Хенніке Граф фон Бассевітц.

Виставка працюватиме по 5 вересня
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗУСТРІЧ З ПРЕДСТАВНИКАМИ МВФ

У найближчі дні Україна має стати членом Міжнародного валютного фонду. 2 вересня перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець прийняв повноважних представників МВФ Оділію Смі та Хоула. Під час бесіди їх було поінформовано про те, що Верховна Рада створює правову базу для проведення широкомасштабних економічних реформ в Україні, надаючи цим питанням пріоритетного значення. Вже прийнято чималий пакет законів, які да-

ють можливість здійснювати приватизацію, демонополізацію, йти до ринку, реформувати банківську систему, забезпечити правові гарантії для виледнення іноземних інвестицій на взаємовигідних умовах. Готується ще ряд законопроектів, які вносяться на розгляд щості сесії. Буде також проаналізовано, як реалізуються прийняті закони з цих питань.

Представники МВФ висловили свої міркування щодо участі України у Міжнародному валютному фонді.

КУРС — НА СЕЛО

В Україну прибула делегація представників державної адміністрації та ділових кіл США. Основна мета її перебування — налагодження співробітництва з українськими партнерами в галузі виробництва та переробки сільськогосподарської продукції.

На прес-конференції, яка відбулася в Міністерстві зовнішніх економічних зв'язів і торгівлі, секретар торговельного департаменту США Крістіна Болтон відзначила, що, на думку американських бізнесменів, Україна вже найбільшичим роками посідає одне з перших місць у світі щодо експорту продукції сільськогосподарства.

ОБЕРЕЖНО: ХОЛЕРА!

Закрито пляжі, заборонено купання в морі, встановлено особливий режим роботи когоспних ринків у КЕРЧІ. Зроблено це за рішенням надзвичайної протіепідемічної комісії, на засіданні якої було повідомлено про виявлення випадку захворювання на холеру. Хворого госпіталізовано, встановлено медичний контроль за всіма, хто перебував з ним у контакті. Вживаються заходи до наведення санітарного порядку в торгівлі, на підприємствах та вулицях.

Пишемо нову Конституцію України

ВІЗИТНА КАРТКА ДЕРЖАВИ

Нотатки юриста

Передусім як професійний юрист і прокурорський працівник я не поділяю закладеної у проєкті нової судової концепції. Відповідно до ст. 22 проекту Конституції арешт, утримування під вартою або інше обмеження особистої свободи не допускається інакше, як на підставі вмотивованого судового рішення. У невідкладних випадках, зумовлених необхідністю припинення або розкриття злочинів, уповноважені на те органи можуть затримувати підозрілих осіб, про що проголошено 48 години повідомляється в суд. Якщо ж суд протягом наступних 24 годин не прийме вмотивованого рішення про необхідність утримування під вартою, затримана особа негайно звільняється.

До судового контролю проєктом передано й інші повноваження прокурорських органів. Обшук і огляд майна у житловому приміщенні доцільним також може стати місцем за рішенням суду. Більше того, передбачено, що «в рішеннях суду повинні бути чітко визначені місце проведення обшуку або огляду, а також перелік осіб чи предметів, які підлягають розшуку чи арешту» (ст. 24 проекту). Розголошення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та інших кореспонденцій також може стати місцем за рішенням суду (ст. 25 проекту) — для запобігання злочинам чи з'ясування істини в ході розслідування і розгляду кримінальних справ. Навіть збірники, зберігання і використання конфіденційної інформації про особу (так звані оперативні матеріали) допускається також за попереднім рішенням суду (ст. 27).

Інакше кажучи, вказані статті проекту Конституції України перетворюють суд, який повинен чинити правосуддя, в орган нагляду та контролю за слідством і оперативно-розшуковою діяльністю. А це суперечить ст. 220 (п. п. 2,3) проекту Конституції, яка передбачає, що в Генеральному прокурора України і підпорядкованих йому прокурорів покладається нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, попереднє розслідування і досудове розслідування кримінальних справ. І взагалі це треба віднести скоріше до кримінально-процесуального кодексу.

У деяких країнах світу, наприклад в Італії, є так званий слідчий суддя, який виконує функції нагляду і контролю за слідством. Але цей слідчий суддя судових вироків не виносить. У нас немає слідчих суддів, та й навіщо їх вводити, коли це є, що не скасовано прокурорського нагляду? Навіщо «дволаддя» у нагляді за слідством і оперативно-розшуковою діяльністю? Окрім шкоди, це нічого не дасть.

І ще одне, дуже важливе, на мій погляд, положення: суддя, який заарештовує, дає санкції на обшук та інші слідчі дії, потім — хоче він цього чи ні — буде пов'язаний з кримінальною справою і ще до суду матиме певну думку щодо долі звинувачених. Про яку ж тут об'єктивність і неупередженість правосуддя може мовитись? До того ж досудовий нагляд і контроль з боку суддів за слідством і оперативно-роз-

шуковою діяльністю суперечить ст. 216 проекту Конституції, яка передбачає: судові рішення має бути вмотивованими, неупередженими і ґрунтованими на всебічно розглянутих та об'єктивно доведених фактах і оголошені публічно.

Що стосується прокурорського нагляду за слідством і оперативно-розшуковою діяльністю, то, на мою думку, він має залишитися таким, як визначено Законом України «Про прокуратуру», що набрав чинності 1 грудня минулого року. Закон України мають бути стабільними.

Маю зауваження щодо деяких повноважень прокурорів, викладених у главі 21 проекту Конституції, що озгаєлавлена «Судова влада». Ст. 220 п. 1 проекту вказує, що на Генерального прокурора України і підпорядкованих йому прокурорів покладається нагляд за додержанням законів органами державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, коли ті приймають акти, що торкаються інтересів держави.

Ну, а якщо приймають акти, які зачіпають інтереси не держави, а громадян, громадських організацій, тоді що? Виходить, що тоді прокурор не має втручатися, що мусить займатися не власниту йому позицію мовчазного свідка. У цій же нормі нічого не сказано про прокурорський нагляд за додержанням законності в діяльності політичних партій, громадських організацій і утвореннях, хоч це передбачено нормами чинної Конституції і Законом про прокуратуру. А тепер уявімо собі, що в Україні з'являються громадські організації на штиб «Пам'яті» чи утворення, які вимагають, приміром, приєднання Криму до Росії. За наведеною нормою проєкту Конституції прокурор тут буде простим спостерігачем.

Дещо про термінологію. В тексті проєкту безпідставно застосовуються американські й латинські терміни, без яких можна легко обійтися, давши поняття назву з багатовікової української мови. Пропонуюні ж терміни невідомі більшості населення, а переконаний, що навіть не всі професійні юристи можуть їх чітко пояснити.

Звичайно, у коротеньких замках усіх зауважень не висловити. Зазначу на завершення: Конституція надто громіздка, потрібні стисліші формулювання. Досить згадати, що першу Конституцію України було розроблено ще 1710 року гетьманом у вигнанні П. Орликом і складалася вона лише з 16 статей. Конституцію США прийняли в 1787 році і складалася та з 24 статей. За два століття до неї було прийнято лише 26 додатків. Ось приклад політичного і правового довголіття в галузі конституційного права!

Президент України Леонід Кравчук якось сказав: «Конституція — візитна картка держави». Дуже влучно і точно сказано. Зрозуміло ж, усе, що ця картка була найпривабливішою.

Аркадій ТЕНЕНБАУМ, старший помічник прокурора Рівненської області, старший радник юстиції.
Рівне.

Влада Рад і влада Президента

Чи відродиться таврійська житниця?

На запитання відповідає представник Президента в Херсонській області О. МЕЛЬНИКОВ

— Олександр Тихоновичу, на першій прес-конференції ви, пам'ятається, сказали, що робитимете ставку на старі карти, але з новим мисленням. Проте, погодьтеся, важко залучити до цієї категорії, скажімо, вашого заступника В'ячеслава Бичкова, которого не раз критували за несподівано належної допомоги фермерам, коли ті хотіли одержати землю, коли хочете, за гальмування земельної реформи. Чи назовімо колишнього заступника голови обласного Микола Калінічова, який ніяк не наважувався навести порядок в обслуговуванні ветеранів, інвалідів війни, хоча ще торік і наша газета писала про це. Чимало подібних працівників все ж потрапило до керівної верхівки вашої адміністрації.

— Кардинальні зміни владних структур вимагають і нового мислення, відповідного розуміння нових завдань. Певна річ, що цей процес буде супроводжуватися належними кадровими змінами. При цьому, ясно, ми робитимемо ставку на працівників, переконаних у доконечній потребі в реформах і здатних проводити ці реформи.

До роботи в місцевих державних адміністраціях залучено досвідчених господарників, серед яких голови колгоспів, директори радгоспів тощо. Пакетиків в усіх районах саме вони очолили сьогодні місцеву адміністрацію. Кадрові перестановки сталися і в керівництві обласної адміністрації. Один із заступників М. Калінічова перейшов на роботу в цюю створений Фонд комунальної власності.

Разом з тим не можу погодитися із закликом на адресу Бичкова. Відомо, що рішення про надання фермерських наділів приймають місцеві органи влади. Мені доводилося спілкуватися з багатьма фермерами, і значна частина з них, зокрема і відомий В. Тетеря, відзначають допомогу саме Бичкова в їхніх ділових спосунках з місцевими властями.

Адміністрація представника Президента має глибоко реформувати економічні відносини, зміцнювати саме поняття «державність України». Чи прагнемо ми привести у відповідність з економічними суверенітетом України виробничі зв'язки місцевих підприємств і організацій? Аде в Херсоні все ще є організації, які обслуговують переважно російських замовників і навіть службючі бланки не змінили. На них кра-

сується абревіатура колишньої СРСР. Це, зокрема, «Херсонівнітрас», агентство «Іфлот». А сенд-станція безплатно провадить експертні імпортові товарів, призначених для Росії.

— Стрімке просування до ринку потребує сьогодніг прискореного реформування економічних відносин у виробничій сфері. Не згоден, що якісь організації, розташовані на території області, повинні виконувати функції інших держав і працюють лише на них. Підприємства, які раніше дісно виходили на Москву, сьогодні підпорядковані суверенній Україні, одержали економічну самостійність. Щодо згаданих вами, то державна комерційна організація «Херсонівнітрас» підпорядкована Міністерству зовнішньоекономічних зв'язків України, а карантинна служба в Херсонському морському порту — державній службі України «Укдержжартири». Ці й багато інших підприємств і організацій співпрацюють з усіма партнерами на суто комерційній основі.

Крім того, в Херсоні, є підприємства, що традиційно працюють на російського споживача. Але закрити їх або враз перепрофільвати неможливо. Прикладом може слугувати завод карданних валів, продукція якого майже повністю йде постійним російським замовникам.

Перехід до ринку зумовив інше, на мій погляд характерне, янше — розукрупнення великих підприємств, яким уже стає не під силу розв'язувати проблеми забезпечення ресурсами, реалізації тощо. Прикметним у цьому плані є приклад концерну «Дніпро», де створено підрозділи, які самостійно господарюють.

Формуються нові недержавні структури. Вже сьогодні вони об'єднують понад 300 підприємств різних утворень. В області, крім 659 кооперативів і 2000 малих підприємств, діють 48 асоціацій і акціонерних товариств,

5 бірж, 142 зовнішньоторговельні ініціативи та інші фірми. Ними тільки торік вироблено товарів і послуг більш як на 500 мільйонів карбованців.

— Чи маєте ви намір відродити славу Херсонщини як житниці України? Як ви оцінюєте становище в сільському господарстві?

— Становище в сільському господарстві — це наша постійна турбота. Адже минулої осені за надзвичайно складних умов було засіяно лише 540 тисяч гектарів озимих замість 630 тисяч. Весняна посуха загубила ще 70 тисяч гектарів зернових, тому довелось збільшити ярівний клин, щоб хоч яось відшкодувати недобір зерна.

Цього літа на ланках працювало 3396 комбайнів, які збирали зернову з площі 715,8 тисяч гектарів. Не можна не сказати, що зусилля збирального комплексу значною мірою гальмувало нестале постачання пального, запасних частин тощо. Все це ускладнювало становище, збивало темпи робіт, змушувало вживати надзвичайних заходів. Адже хліб треба було зібрати будь-що, хліб — це основа основ.

Щодо фермерства в Херсонщині, то це тема окремої й серйозної розмови. Варто лише сказати, що вже сьогодні виділено про запас 155 тисяч гектарів сільгоспугідь, які намічено передати майбутнім фермерам. На сьогодні в області діють 750 фермерських господарств, які одержали 18,6 тисячі гектарів землі.

Новостворені господарства об'єднані в асоціацію фермерів, яка сприяє забезпеченню їх технікою, насінням та добривами.

Та не можна сказати, що цей процес іде зовсім гладко. Ї є протистояння чиновників, і звичайне нерозуміння важливості справи, і подекуди — загальна упередженість. Але ми намагаємось не тільки всляго сприяти цій справі, а й ретельно аналізуємо, беремо на контроль кожн збі.

Багато робиться і ще робитиметься для становлення і зміцнення державності України. Проведено заміну символіки, розпочато виконання Державної програми розвитку української мови, якою провадиться дільовство в усіх владних структурах. Відповідно до Закону про мови і Державної програми прийнята і виконується обласна програма.

Іван КАЛІНІЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України», Херсонська область.

В постійних комісіях Верховної Ради

СЕЛЯНИ НЕ ПІДВЕЛИ. А УРЯД?

На прес-конференції з головою Комісії Верховної Ради України з питань агропримислового комплексу Анатолієм Чепурником багато хто з журналістів, власне, розраховував зустрітись і з міністром сільського господарства та продовольства України Василем Семенюком (як було домовлено). Та Василь Михайлович з технічних причин на прес-конференцію не приїхав. Чи не завдяки тому ж міністерському апарату, який, на думку Анатолія Чепурного, «або буде Ткачуком переможений, або ж... нам доведеться шукати нового міністра»?

...А тим часом, більша частина зібраного, попри замаху, доброго врожаю — 37 мільйонів тонн (!) — залишається в господарствах. Як повідомив перший заступник голови Державного комітету літопродуктів України Володимир Семенюк, із 17 мільйонів тонн держзамовлення на сьогодні продано державі лише близько 10 мільйонів тонн зерна. За переконанням Анатолія Григоровича, то, передусім, проблема уряду, який усе ще панічно боїться нових, ринкових форм спілкування з товаровиробником. Тільки на взаємовигідних умовах (але не

через погрози й залякування) господарства без особливих зусиль, за прогнозом Чепурного, можуть продати державі ще принаймні три мільйони тонн хліба. Якщо ж цього не станеться, то пропущене через звичайнісінький підпорядкований зерно, що залишилось в господарствах, буде згодоване худобі. А це, на думку голови Комісії з питань агропримислового комплексу, — справний злочин перед Україною і її народом.

Юрій НЕСТЕРЯК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Призначення

Днями наказом міністра внутрішніх справ України на посаду начальника Головного управління захисту економіки від злочинних зазіхань (ЗЕЗ) МВС був призначений полковник міліції Віктор ГВОЗДЕЦЬКИЙ.

За запитами пресою, як було сприйнято призначення на таку відповідальну посаду, і почалася наша розмова.

— Коли мені її запропонували, повірте, я сповна усвідомлював, яка величезна

Віктор ГВОЗДЕЦЬКИЙ:

ІЗ ДОСЬЕ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

У 22 роки прийшов на службу в органи внутрішніх справ. Починав із посади патрульного міліціонера. Потім, закінчивши Київську вищу школу міліції, за 26 років служби пройшов усі сходинки оперативної роботи в службі боротьби з розкраданням соціалістичної власності: від оперуповноваженого до начальника УВРС УСБ Києва. Останні три роки очолював Дарницький РВВС Києва.

«СТАТТЮ ПРО СПЕКУЛЯЦІЮ ПОКИ ЩО НЕ ВІДМІНЕНО...»

відповідальність лягає на мої плечі. Можна було, звісно, знайти причини для того, щоб відмовитися. Але для мене особисто це б означало знізнати самому собі в тому, що я просто злякався відповідальності. Вважаю, що досвід практичної роботи і знання дадуть мені можливість справитися з новими обов'язками.

Минуло вже півроку, як змінилася назва служби, котрею ви ніни керуєте. Чи змінилися напрямки її діяльності?

— Сьогодні її головне завдання — це захист економіки в цілому, незалежно від форм власності. Якщо ніни ми всіма наявними на нас засобами повинні підтримати економічну реформу, що проводиться в державі, не дати можливості різним ділкам скомпрометувати її поглибити і без того важке

становище наших громадян, то в перспективі це має бути служба, котра охоронятиме законну діяльність усіх наших виробничих, комерційних та інших структур, а також індивідуально-трудова діяльність громадян від злочинних зазіхань, з чийого боку вони б не виходили.

— Боротися із злочинами в сфері економіки самій міліції, мабуть, не просте?

— Так, ми, мабуть, рацію. Ми тісно співробітничасмо з прокуратурою, органами Служби безпеки та Міністерства фінансів України. Особливу увагу хочу звернути на взаємодію нашої служби з податковими інспекціями. Нині, за рішенням місцевих органів влади в Києві, Ялті, Тернополі, створені спільні підрозділи, до складу яких входить співробітники відділів ЗЕЗ і податкові інспектори. На цій основі значно активі-

зується робота з виявлення та перепинення протиправних дій у сфері економіки.

— Останнім часом у нас з'явилися підприємстві ділки, котрі повертають афери і не несуть при цьому карної відповідальності, бо закон її просто не передбачає...

— Справді, у нас є немало прикладів, коли кооператив або мале підприємство створюється тільки для того, щоб отримати в банку великий кредит і використати його на особисті цілі. Коли настає строк розрахуватися, створюється ще один кооператив, котрий теж одержує кредит, частину якого присвоює, а частину йде на погашення попереднього заборгованості. Приміром, мешканець Києва громадянин Я. таким чином створив протягом 1988—1990 років одинадцять кооперативів! За цими факта-

ми розслідується карна справа.

Ми внесли пропозиції про введення відповідальності за лжепідприємництво, псевдобанкруцтво, приховування прибутку від оподаткування, ухиляння від подання декларації про доходи, комерційний підкуп тощо. Будуть внесені зміни в кримінальне законодавство — і в нас з'явиться більше можливостей перепиняти такі дії, що підірвують економіку держави.

— Щодня у повідомленнях по радіо й телебаченню ми чуємо про велику кількість затриманих органами міліції продовольчих товарів, котрі призналися для вивезення за межі республіки, про відвернення вивозу вагонів цукру, масла, але не завжди називають джерела, звідки кооператив та мале підприємство одержує таку велику кількість продовольчих товарів. Чи ведеться робота для їх виявлення?

— Спроби незаконного вивезення товарів з України справді стали звичною справою. Тон тут задають так звані нові економічні структури, які представники будь-якого шляхом намагаються отримати ліцензію на вивезення. Якщо це не вдається, стараться обхити наші пости, оформити фінансові документи. Наприклад, доплатити виробничо-комерційне об'єднання «Гроно» разом із зрешавським товариством «Метакс» намагалися незаконно вивести 96,2 тис. тонн цукру, а одеське мале підприємство «Такон» — 6 тис. тонн вершкового масла і три тис. тонн олії. Аналогічних прикладів можна наводити дуже багато. Усього ж за поточний рік працівники міліції перепинили незаконне вивезення з України товарів на суму більше одного мільяр-

да карбованців.

Що ж стосується встановлення джерел і законності придбання цих товарів, то ми виявляємо непоодинокі факти, коли продукція відпущалася за хабарі з магазинів, баз, а також безпосередньо із підприємств.

— Вікторе Демидовичу, сьогодні нерідко доводиться бачити порожні прилавки наших магазинів, а поруч — у достатній кількості товари за спекуляційними цінами в кооперативних кіосках. Це викликає обурення населення. Як ваша служба протистоїть цьому?

— Це дозволено законом — отже, ми не можемо заборонити таку діяльність. Якщо ж торговельна діяльність того чи іншого підприємства виходить за рамки закону, тоді вже втручаються наші працівники.

УВС Закарпатської області завершує розслідування карної справи, порушеної щодо 10 чоловік, які займалися незаконною торговельною діяльністю. Як встановили наші співробітники, господарські товари (мильні засоби, фарфорові посуд тощо) на сотні тисяч карбованців, промишували магазини міста Суми, куди здавалися тільки гроші готівкою та передавалися хабарі, вивозилися у Закарпатську область і через посередників спекулянтів, які посередники в кооперативних та на малих підприємствах збувалися населенню за цінами, що в 10 разів перевищували їх вартість.

Таких злочинів апаратами ЗЕЗ виявляється немало і з такими негативними явищами ми будемо боротися й надалі. Адже стаття про спекуляцію ще не відмінена...

Вів інтер'ю
Віктор ВАСИЛЬКОВ.

28 липня цього року «Правда» оголосила конкурс творів на тему: «Моя Батьківщина — СРСР». Видання, відоме своїми пропагандистськими та іншими акціями, вважає: «Наша Батьківщина своєї назви не змінила. Вона залишилася тією ж, це — Радянський Союз». І далі: «Жоден бурбуніс і жоден сльин не зможе зарити в могилу нашу євненість у тому, що хоч народився нам доведоса у великій і могутній країні! Так що, як бачите, вже і певний напрям конкурсантам дано. Мовляв, дерайте, товариші!

Я вирішив взяти участь у цьому конкурсі. Щоправда, дуже сумніваюся, що «Правда» захоче бачити мою роботу на своїх сторінках. Тому пропоную її «Голосу України».

Розповідаю, що була колись така країна — Атлантида. І її нібито поглинуло море. Чи океан. Учені ді спіречуться, де ця країна розташовувалася і що за люди в ній жили. Так що для нас Атлантида — як світла казка про минуле людства.

А це була така держава — Есесерія. Минуть століття, легенди просторуть крізь що країну неправдивих пророків, однак навіть у пам'яті далеких нащадків вона залишиться брудно-баргарним нагадуванням про самозаповнений напідлику, котрих охопила пристрасть збувати для всього світу світле царство свободи, але вони зумили тільки відгородити величезний — на шість частин землі! — концентраційний табір.

Так, я народився у цій коричневій Атлантиді, у далекій від культурних центрів глушині. Так, я був першим онуком дід-сиринка, але він не мав причини погордити мене та поціти з тієї причини, що був репресований на Соловках. Могла його невідма.

Мій батько-українець був поза подіткою і поза національністю: він був заклопотаний шматком хліба, якого не мав. Він понав під маховик колективізації, але вивернувся — і одразу ж опинився під іншим — у Червоній Армії. Загинув молодим на Ленінградському фронті. Могли його не знаю.

Так мати привезла мене, вихованого як росіянина, на Україну. Покинула була дивна рослінка, жила й померла з переконанням, що пред-

Ваша Батьківщина погинула, наша Батьківщина ожила

Нотатки небайдужого

ставники її народу — вищі од усіх інших національностей. І я, живучи в Україні, довго відчував себе таким само. У цьому мені допомагали російські класики, а також російські радянські письменники. І не тільки мені. Усі мої друзі й товариші по школі та технікуму (юність мого минула на крайньому північному сході України), бувши українцями, виховувалися як росіяни. На українську мову переходили в рідкісних випадках, коли треба було поспівати на вечірці або пожартувати.

Тепер, коли життя значною мірою прожито, пригадую минуле і стає незручно за своїх товаришів молодості, що легко віддалилися від рідної мови і традицій. Правда, умови, в яких ми жили, дають мені можливість розуміти, що і мої друзі і я — швидко потерпіли, ніж винні в чомусь. Нашою молододо довірливостю зловжили люди старші. Підозрюю, що і їх, і їхніх батьків обурювала демагогія на неясну тему «великого й могутнього СРСР».

Потрібно було чверть століття прожити на заході України, щоб перекоонатися, що нема народів високіх і низьких, а є люди — з високими характеристиками і з низькими замірами.

Я часиний, що живу серед працюючого й талановитого народу. Якщо українці в чому-небудь уступаються росіянам, то тільки у воєнничості. І це добре. І це у них недорозвинене почуття батьківщини. І це погано. Цей недолік легко пояснити як результат багатовікового удосконалення інстинкту самозбереження, котрий будь-кому з українців в умовах царської (а близьовничої й поготи) імперії був просто необхідний для виживання і продовження роду.

Пишу про це для того, щоб було зрозуміле коріння моїх почуттів та оцінок щодо теми «Наша Батьківщина — СРСР». За моїми спостереженнями, жодному з моїх знайомих, до якої б національності вони не належали, життя в Есесерії було неможливо. Може, тому, що ні закон, ні влада не спускалася до простих людей. Це створювало тяжку атмосферу. «Свинцева мерзота» життя розбещувала, даючи кожному зрозуміти: головне не в роботі, не в моральному вдосконаленні себе і світу, а в тому, щоб будь-якими шляхами владувати свої діломи. Саме через це «велика і могутня країна», як оцінюють її Есесерію організатори конкурсу, а в мозку розуміння рабська галера, одного прекрасного раба серпня минулого року «гпенулась». Звичайно, тепер детрпі все це докоряють в'язням «Матросської тижнини» за те, що позубулися такої надійної годівниці.

А з моєї точки зору, це навіть дуже добре, що «гпенулась» така неадаптована країна. Так що мене не мучить ностальгія, як не може нормальна людина тужити за голодом, камином, коноєм, чергою за хлібом, подаруванням радянським народом вождям світового пролетаріату. Для мене розпад імперії і збутовтя незалежності Україною, Росією та іншими країнами — величезне, ні з чим не зрівняльне свято. Гадаю, що дуже багато людей різних національностей зі мною погодяться. Прожили при соціалізмі — досить, спробуємо це пожити як нормальні люди.

Так що не будемо жалкувати за тим, що повинно було потонути. Треба рятувати не дірну галеру, а самих людей, а тих, хто з неї втраувався.

Організатори конкурсу дають кон-

курсантам велике: «народитися нам доведоса у великій і могутній країні». Дозволяє не погодитися. Адже велика — це не тільки велика за розміром, але і багата, і милосердна, і справедлива, і великодушна. Шкода й шкода! — до Есесерії ці характеристики відношення не мають. Більше того: «погинула» імперія як що й була великою, то злodingою. Во на вкрала в Україні і присвоїла її історію. Вона ніяка століть підряд крадя в українців їхню мову. От вам і «велика»!

І щодо могутності організатори конкурсу сильно перебільшили. Адже могутня — це не тільки воєнничі, а — сильна єдністю устремління співгромадян і економічно міцна, тобто знову ж таки багата країна, де людина, працюючи на себе, працює і на державу. В Есесерії ж люди завжди працювали за копійки. І якщо цих рабів шанебуд цементувало, то тільки два почуття — страху й голоду.

На жаль, я прихорду до іншого висновку: народитися нам доведоса в непогодній і нещасній країні. З'явані номеклатурю по руках і ногах, ми нічим не змогли їй допомогти.

А взагалі-то, це ж нечувано — що пережити свою батьківщину і стати громадянином нових державних утворень. Скаже «нових» — і ох-ся. Адже Київська Русь мала свою державність тисячу років тому. Я радий, що люди України проснулися до активного життя і пізнають свою справжню історію.

Думаю, що більшість мешканців Росії, Білорусі та інших держав, які виникли на місці СРСР, також щиро раді тому, що сталося. Не будемо сумувати, що декотрим із наших держав не світять старі і нові історії. Хіба в цьому сенс життя? Чи була коли-небудь, скажімо, Швейцарія великою і могутньою?

Однак люди, побиті мілью імперських амбіцій, усе ще не втрачають надії повернути колесо історії по-своєму, щоб і надалі задавати тон у нашому політичному та всякому іншому житті. Не вибде, товариші твердокаміни. Якщо колесо історії судилося переїхати через ваш хребет, то вже ніякий Камшировський не допоможе.

Борис СИДОРЕНКО.

ВІЙ ІНСТИТУТ

ласних та міських рівнів — на них лежить обов'язок подальшого працевлаштування випускників.

Престиж нового вузу високий: цього року на 250 місць першого курсу претендувала 1000 абітурієнтів. Але керівництво і викладачі розуміють, що це поки що своєрідний аванс.

І, нарешті, викладацький потенціал. МВС, його спеціалізований відділ з питань організації підготовки навчання у навчальних закладах, добрали висококваліфіковані кадри, серед яких — 62 доктори і кандидати наук.

У день презентації інституту проведено науково-практичну конференцію на тему «Конституція України».

Іван ЛЕВЧЕНКО,
начальник центру громадських зв'язків МВС України.
Харків.

Вітаємо!

МІС ПЛЮС МІС

У рамках фестивалю «Таврійські ігри» з нагоди 500-річчя українського козацтва проведено конкурс краси «Королева Таврії». Його переможницею стала 19-річна «Міс Житомира-92» Оксана Сохацька, яка удостоїлась срібної корони й отримала чимало інших нагород. Її запрошено на конкурс «Міс України-92», який незабаром відбудеться у Тернополі.

Володимир ЛІЗА,
Житомир.

БУДУВАТИ — НЕ ЛАМАТИ

Серед переможців конкурсу на кращі будинки і комплекси житлово-цивільного призначення, збудовані в 1991 році в Україні — будівельне об'єднання «Житлобуд-1» тресту «Волинськпробуд» і Луцький філіал «Діпроміста», які спроектували і збудували школу на 1296 учнів у Луцьку. Їм присуджено третю премію і диплом першого ступеня.

Богдан БЕРЕКЕТА,
Волинська область.

Повертаючись до надрукованого

У Городищі після Спаса

Інцидент у Городищі, коли ставленник Володимира священика Івана Жигала та обдурені ним парафіяни не допустили до молитви у Свято-Преображенській церкві митрополита Антонія, мав несподіване продовження. Місцевий 28-річний отець Іоан (в миру Іван Погреда), котрий більш як півроку відправляв службу просто неба біля пам'ятника Тарасові Шевченку, розбив у центрі міста намета і оголосив голодовку. Його вимоги — повернути храм, захоплений підлеглими Московського патріархату, Український православний церкві, підтримали віруючі Михайлівського приходу, районні осередки «Промислу», Руху.

Після втручання державної адміністрації церкву нарешті повернуто їй законному власникові. Отець Іоан припинив голодовку.

Лідія ТИТАРЕНКО,
Черкаська область.

ПРИЙШОВ БАНКІР У ШКОЛУ

Милосердя

Кожна школа — що тобі родина. Зі своїм родинним секретом, звичками, і навіть настроями. Певно, так воно й має бути.

У віаторок зранку (коли зроблено це фото) він, настрій, — визначався одним словом — святковий. На обличчях вихованців столичної школи-інтернату № 3, це на Нивках, той святковості було менше. Бо — інтернат. І за святковістю проглядало сирітство. І його ніякими феєрверками не закриєш. Воно — сирітство.

І все ж колектив на чолі з директором школи-інтернату Оленою Берліною прагнув, відчувалося, зробити-таки перший день осені і шкільного

Реалії

року святковим. А два десятки першокласників були, про це свідчили їхні обличчя, приємно здивовані приписаним для них сюрпризом: голова правління акціонерного комерційного банку «Аваль» Федір Шпиг вручив кожному з них від імені банку чудовий подарунок — гарно оформлену (спеціально замовлену, до речі, у художонді) «Українську азбуку у віршах і малюнках», побажавши при цьому, щоб вона, ця азбука, стала першим кроком їхнього шляху до науки.

Тут же, на подвір'ї інтернату, у Федора Шпиґа з'явилася ідея згадати школу під опанку.

Фото Сергія СТАРОСТЕНКА.

БОМЖ, АЛЕ З АДРЕСОЮ

Центр міськвиконкому з подання соціальної допомоги особам, які не мають житла і засобів до існування. Таку офіційну назву має елементарна нічліжка для бомжів, щойно відкрита на одній з центральних вулиць Маріуполя. Тут знайдуть підтримку вчорашні зеки, непрацездатні пенсіонери й інваліди, батьки з дітьми без засобів до існування і

До речі

найму житла. Їм дається придулок, харчування, направлення на роботу, у гуртожиток. Першим новосельцем маріупольської нічліжки став іноземець — 37-річний естонець, який бродяжив по країнах СНД, а нині пригріває на азовському узбережжі. Він уже одержав паспорт і чекає направлення на роботу.

Віктор ПАСІЧНИК.

СИРІТСЬКІ РАХУНКИ

Особисті рахунки для дітей-сиріт, які утримуються в дитячих будинках, рішенням Донецького виконкому відкриті в Ощадбанку. Першим їх власником вручено ощадні книжки, на кожну з яких покладено по 55 тисяч карбованців.

Повнолітні хлопці та дівчата зможуть ними скористатися. На забезпечення цієї акції місцева влада витратила 12 мільйонів карбованців.

«Інтелект»

Кримінальна хроніка

З ПІСТОЛЕТАМИ ПІД ПАХВОЮ

Схоже, гостинний Херсон стає своєрідною «меккою» для представників кавказьких республік. Втомившись від міжнародних конфліктів на своїй землі, вони відпочивають тут від соціальних потрясінь, а разом закладають комерційні та «любовні» справи. Під час рейду по готелях «Київ», «Фрегат» та кафе «Експрес» і «Зустріч» — працівники Херсонської міліції затримали 14 наркоманів і кілька повій. 10 осіб з числа затриманих не мали прописки, а один був озброєний пістолетом «ТТ».

Гастролер Махарадзівського району Грузії Вахі Зоїдзе під час затримання, крім пістолета, Макарова, мав при собі колосальну суму грошей (як пояснив, від реалізації чаю), а також висловлював тверде переконання, що караюча десниця закону його не дістане. Вирішувати, звісно, Комсомольському райвідділу внутріш-

ніх справ, де щодо нього порушили кримінальну справу, але хтозна... Як повідомив прокурор області О. Христенко, прокурор Комсомольського району не дав санкції на арешт В. Зоїдзе, обмежившись підпискою про невинуватість за межами Херсона. А Вахі Валеріанович зник, як то кажуть, по англійськи: не прощаючись.

«І взагалі, — веде далі О. Христенко, — правозахисні органи Грузії, з усього, ігнорують наші сигнали...»

Висловлюють протест не тільки офіційні органи, а й приватні особи. Місцевий житель Сергій Загоруй спробував, було, «врегулювати відносини» з кавказцями у буфеті готелю «Київ» — і госпіталізований. Звісно, це не метод для «врегулювання», але факт лишається фактом — паломничество кавказьких гостей негативно позначається на криміногенній ситуації в області.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

2. КОРОТКА МАНДРІВ ДО ІЗРАЇЛЮ І НАЗАД

Під прапором України

Прибули до Тель-Авіву київські журналісти одержали сувенір: чудово виданий кольоровий фотоальбом «Знайомтесь — Ізраїль». Починається він зі слів: «Коли говорять про Ізраїль, то згадують більше про політику. Але Ізраїль — це не тільки політика».

Мені ж, незважаючи на короткий термін перебування в цій країні, хочеться розповісти про неї якомога більше. Але чим далі, тим більше ловлю себе на думці, що, говорячи про Ізраїль, мені чимдужче хочеться говорити про Україну, про нас у ній. Бо яке мала уявлення про край, куди мене, спасибі їм, запросили «Авіалінії України»? Земля обітована, рай, квітучий куточок та ще знайшли за Булгаковим Єрусалим.

А під крилом літака — випалена сонцем пустеля з острівцями - оазами мандаринових, апельсинами плантацій-гаїв. А спустившись на землю, побачила таке, що через силу можна назвати землею в звичному для нас розумінні — ніби хто насипав битой цегли. А ще — спека за 30 і дощі лише взимку. Незважаючи на це, дватри врожаї на рік, у місті не зустрінеш випаленої трави, на клумбах і газонах бувають квіти, а в магазинах все на вибір: від звичайнісінької картоплі та буряків — до екзотичних фруктів. Ось і спробуй тут не замислитися над нашим життям-буттям на кращих у світі чорноземіях і з продуктивними наборами в овочевих магазинах, куди тобі до кілограма апельсинів обов'язково кинуть стільки ж якогось гнилля.

Тож хіба могли зрозуміти наші ізраїльські колеги, чому за налагодженого авіасполучення і за наявності бажаних подорожувати ізраїльтян велика кількість туристів все ж обминають нашу країну, навіть попри те, що Київ, не набагато молодший від Єрусалима, має не менш цікаву історію. Але ж туристи, як правило, рідко їдуть до одного міста. Та в нас інфраструктура туризму хіба що трошки вища від нуля, рівень сервісу можемо зрозуміти хіба що ми, не-

(Продовження. Початок у «ГУ» за 2 вересня 1992 року)

Фотофакт

Реклама — двигун торгівлі. Люди — рушій історії. А що коли ці поняття спробувати об'єднати і примусити працювати на якусь ідею?..

На знімку: не обманіться, це не гардеробна Президента Росії Бориса Єльцина. То фотомакет реклами готову продукцію американської текстильної компанії «500 Фешн Груп». Товари з її етикеткою «Ботани 500» відомі в усьому світі завдяки високій якості й відносно невисокій ціні. Сьогодні їх можна придбати, звичайно за конвертовану валюту, в московському ГУМі. Зрозуміло, покупцями цих смокінгів, супермодних краваток і сорочок, «дипломатів» та ін-

баглові теж до нуля — аби дах над головою. Та й вартість візи до кожної з країн СНД (бо справді, хто з такого далекого далека поїде в одне-два міста?) набагато перевищує вартість квитка туди й назад.

Ще добре, що посередниками між «Авіалініями України» і фірмами, з якими вони співробітничать, є наші колишні співвітчизники, що емігрували до Ізраїлю. Співробітничать не без користі, зрозуміло, для себе. Але ж і без них ми поки що обійтися не в силі.

Слід зауважити, що на вулицях Тель-Авіва ми й без супроводу не почували б дискомфорту: чи не на кожному кроці почуєш російську мову, а щодо вуличних музикантів, то чи не кожен з них награв знайомі мелодії — «Сердце, тебе не хочется покая», «Подмосковные вечера»...

І спілкувалися ми загалом з так званими новими ізраїльтянами, що емігрували сюди порівняно недавно і яким не дісталось по два безплатних «В» — вілли і «Вольво», як їхнім попередникам, що виїхали з колишнього Союзу з політичних міркувань. Вони різні, але, здається, всі були щирі — не похвалялися якимись особливими успіхами, але й не скаржилися на труднощі — без претензій, знали приблизно, яке життя на них чекає.

Приміром, перекладач, колишня москвичка Ана, почувається в Тель-Авіві так, ніби тут і народилася, ностальгія її не мучить. А ось колишній водій Першого київського таксопарку Ігор Коломенський, хоча й влаштуванням задоволений — працює таксистом, непогано заробляє, на життя не скаржиться, вважає Київ за найкраще місто, до якого жодного не прирівняти. Хоч і родичі його з Києва вже всі повійжджали, скучає і за містом, і за знайомими, і як він сказав, просто за киянами, теж людьми особливими, і щиро їм кланяється.

Так, побувавши в Тель-Авіві, у цій неофіційній столиці Ізраїлю, навіть зважаючи на те, що розташований він на самісінькому Середземному морі, ще більше по-

цінуєш красу Дивовижно, але надзвичайно єднується про щитатного українця, гамірі столиці, особливо Сходу. Здає канцям міста яка пора доби вулицях однак дей що вдень

Проте за зовнішності життя таке вже й не еється. Бог по людям саме яке вони на небезуспішно, рай, чим не не можна. Я, і не зрозуміло, поспати хоч не дві доби дивного українського підприємств, службову пасажі пані ЕЛ-АЛ України», Ар — теж емігрант паття.

Таким чином, для себе на — зауважив Ігор Коломенський, рідч буденну, рідч треба попра, то пита, ли не ставити це одержує грім відмовитися, а зайняти твое во тепер, коли даді більше, а

І все ж за дешевої робочої не може дозволати «ексменше, ніж 5,2, хи більше, ні за годину. За цього закону і податковий служ, Боже комуся — неприємно до кінця днів, ловне недовіра, рівноцінно банж і заробляю, многотрудно, і

Коломенського, хоча й влаштуванням задоволений — працює таксистом, непогано заробляє, на життя не скаржиться, вважає Київ за найкраще місто, до якого жодного не прирівняти. Хоч і родичі його з Києва вже всі повійжджали, скучає і за містом, і за знайомими, і як він сказав, просто за киянами, теж людьми особливими, і щиро їм кланяється.

Так, побувавши в Тель-Авіві, у цій неофіційній столиці Ізраїлю, навіть зважаючи на те, що розташований він на самісінькому Середземному морі, ще більше по-

цінуєш красу Дивовижно, але надзвичайно єднується про щитатного українця, гамірі столиці, особливо Сходу. Здає канцям міста яка пора доби вулицях однак дей що вдень

Проте за зовнішності життя таке вже й не еється. Бог по людям саме яке вони на небезуспішно, рай, чим не не можна. Я, і не зрозуміло, поспати хоч не дві доби дивного українського підприємств, службову пасажі пані ЕЛ-АЛ України», Ар — теж емігрант паття.

Таким чином, для себе на — зауважив Ігор Коломенський, рідч буденну, рідч треба попра, то пита, ли не ставити це одержує грім відмовитися, а зайняти твое во тепер, коли даді більше, а

І все ж за дешевої робочої не може дозволати «ексменше, ніж 5,2, хи більше, ні за годину. За цього закону і податковий служ, Боже комуся — неприємно до кінця днів, ловне недовіра, рівноцінно банж і заробляю, многотрудно, і Коломенського, хоча й влаштуванням задоволений — працює таксистом, непогано заробляє, на життя не скаржиться, вважає Київ за найкраще місто, до якого жодного не прирівняти. Хоч і родичі його з Києва вже всі повійжджали, скучає і за містом, і за знайомими, і як він сказав, просто за киянами, теж людьми особливими, і щиро їм кланяється.

Власкори повідомляють

У ПОШУКАХ СІЯЧА

В ході операції «Чорний мак» співробітники міліції Кашкардар'їнської області Узбекистану виявили чотири

гектари рілля, засіяної культурою, яка містить наркотик. Ані керівництво місцевого радгоспу, ані хтось із

землеробів не своє право на недозрілу нарівину знищили пер шукають Зульф Ташкент.

2. КОРОТКА МАНДРІВКА ДО ІЗРАЇЛЮ І НАЗАД

Під прапором України

Прибуло до Тель-Авіву київські журналісти одержали сувенір: чудово вишитої кольоровий фотоальбом «Знайтеся — Ізраїль». Починається він зі слів: «Коли говорять про Ізраїль, то зазвичай більше про політику. Але Ізраїль — це не тільки політика».

Мені ж, незнаюючи на короткий термін перебування в цій країні, хочеться розповісти про неї якомога більше. Але чим далі, тим більше ляло себе на душі, що, говорячи про Ізраїль, мені чимдужко хочеться говорити про Україну, про нас у ній. Бо яке мало уявлення про край, куди мене, спасибі їй, запросили «Авіалінії України»? Земля бітована, рай, квітучий кучоток та ще знайний за Булавином Брусаліном.

А під крилом літака — випалена сонцем пуста острівця — оазис — ландшафтних альпійських платіжків-гай. А спустившись на землю, побачила таке, що через силу можна назвати землем у звичному для нас розумінні — ніби хто насипав бітою цегли. А ще — спуска за 30 і дощі лише зимку. Невдоволення на це, дратує враження на це, дратує зустрінь випадної трави, на клумбах і газонах бують квіти, а в магазинах все на вибір: від звичайнісінької картоплі та буряків — до екзотичних фруктів. Ось і спробуй тут не замислитися над таким життям-буттям на відрізку світу чорноземів і з продуктивних нагородами в овочевих магазинах, куди тобі до кілограма апельсинів обов'язково кинуть стільки ж якогось гниля.

Тонк хіба могли зрозуміти наші Ізраїльські колеги, чому за налагодженого зв'язування і за наявності бажаних подорожувати Ізраїлем велика кількість туристів все ж обминають нашу країну, навіть попри те, що Київ, не набагато молодший від Брусаліна, має не менш цікаву історію. Але ж туристи, як правило, рідко ходять до одного міста. Та в нас інфраструктура туризму хіба що трошки вища від нуля, рясень сервісу можемо зрозуміти хіба що ми, невинні.

(Продовження. Початок у «Г» за вересня 1992 року)

баглив теж до нуля — і аби дах над головою. Та і вартість візи до кожної з країн СНД (бо справді, хто з такого далекого далека поїде в одне-два міста?) набагато перевищує вартість квитка туди й назад.

Ще добре, що посерединами між «Авіалініями України» і фірмами, з якими вони співробітничують, є наші колишні співвітчизники, що емігрували до Ізраїлю. Співробітничують не без користі, зрозуміло, для себе. Але ж і без них ми поки що обійтися не в силі.

Слід зауважити, що на вулицях Тель-Авіва ми й без супроводу не почували б дискомфорту: чи не на кожному кроці почуєш російську мову, а щодо вуличних музикантів, то чи не кожен з них награв знайомі мелодії «Серце, тебе не хочеться покинути». «Подмосковные вечера»...

І спілкувалися ми загальною з так званими новими Ізраїльцями, що емігрували сюди порівняно недавно і яким не дісталось по два безлітних «В» — візи на «Вольво», як їхнім попередникам, що виїхали з колишнього Союзу з політичних міркувань. Вони різні, але, здається, всі були щирі — не похвалялися якимись особливими успіхами, але й не скаржились на труднощі — без претензій, знали прикидно, яке життя на них чекає.

Приміром, переказав: колишня москвичка Аня, почувалася в Тель-Авіві так, ніби тут і народилася, настільки її не мучить. А ось колишній водій Першого київського таксопарку Ігор Коломенський, хоча й влаштувався задоволені — працює таксистом, непогано заробляє, на життя не скаржиться, вважає Київ за найкраще місце, до якого жодного не приривляється. Хоч і родичі його з Києва вже всі повийїжджали, скаже і за містом, і за знайомими, і як він сказав, просто за кінцями, теж людьми особливими, і щиро їм кланяється.

Так, побувавши в Тель-Авіві, у цій неофіційній столиці Ізраїлю, навіть зважаючи на те, що розташований він на самісному Середземному морі, ще більше по-

цінуєш красу і велич Києва. Дивною, але в Тель-Авіві надзвичайно гармонійно поєднується провинційність адміністративного українського райцентру, гамір європейської столиці, особливий шарм Сходу. Здається, що мешканцям міста геть байдуже, яка пора доби настала, бо на вулицях однаково багато людей, що вдень, що вночі.

Проте за родинної святковості життя воно тут не таке вже й просте, бо, здається, Бог подарував цим людям саме лише каміня, яке вони намагаються, і небезуспішно, деретворити в рай, чим не захоплюватися не можна. Я, наприклад, так і не зрозуміла, чи вдалося поспати хоч кілька годин за дві доби директору сільськогосподарського підприємства, яке обслуговує пасажирів авіакомпанії ЕЛ-АЛ та «Авіалінії України», Арону Майбергу, який теж емігрував, із Закарпаття.

Таким чином він заробляє собі на хліб з маслом, — зауважив хтось. Таксист Ігор Коломенський, як про річ бундну, розповів, що коли треба попрацювати понад норму, то питання про відгук не ставляється — він за це одержує гроші. Можеш відмовитися, але бажаною зайняти твоє місце, особливо тепер, коли емігрантів дала більше, вистачає.

І все ж за такого напливу дешевої робочої сили хазяїн не може дозволити собі за платити «експлуатаційному» менше, ніж 5,25 шенеля (грошів більше, ніж два долари) за годину. За дотриманням цього закону пильно стежать податкові служби. І не дай Боже комусь його порушити — неприємностей вистачить до кінця днів: штраф, а головне, недоброта, що в бізнесі рідко коли банкрутує. Але ж і заробляють ті долари многотрудно, варто лише подивитися на зеліні в червоній землі сади — і зрозумієш коротку репліку Гіорія Коломенського у відповідь на мій подив, як воно, мовляв, так росте?

Рухи і поливання. Потом... А чи не варто нам замислитися над цим, не втішачись самою лише думкою про наше багатство?

(Далі буде).
Валентина ПІСАНСЬКА.
Київ — Тель-Авів.

Експрес-інформація

З ВІЗИТОМ ДО БУХАРЕСТА

Сьогодні до Румунії з офіційним візитом відбуває міністр закордонних справ України Анатолій Зленко. Під час дводенного перебування планується зустрічі з президентом Румунії Іоном Іліеску та прем'єр-міністром Теодором Стоїлоску, переговори міністра з його румунським колегою, підписання ряду українсько-румунських документів. Анатолій Зленко також візьме участь у роботі міжнародного Круглого столу з питання глобальних змін, який проводить Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй, зустрітеться з представниками української громади Румунії.

ЗУСТРІЧ ПІД ЗАГРОЗОЮ

Із запереченням того, бучітом російськї війська обстріляли грузинські частини в абхазському селі Ешері, наслідок чого загинуло 13 чоловік, виступив Президент Росії Єльцин. Він повідомив, що має інформацію про ракетну атаку грузинських позицій, але російські військові служби до цього не причетні.

Як заявив раніше голова Держпради Грузії Шеварднадзе, командування збройними силами республіки наголошує на тому, що ракетний залп зробили росіяни. За його словами, він може відмінити заплановану на сьогодні зустріч з Єльцином, якщо винуватим інциденту виявляться російські війська.

Тим часом ООН запропонувала направити до Абхазії групу спостерігачів для ознайомлення із ситуацією на місці.

ПРОЦЕС ПІШОВ

Прийнятою основою для обговорення стали останні пропозиції Єльцину, заявив глава Ізраїльської делегації на близькосхідних переговорах. Документи, на його думку, враховують Ізраїльську позицію, зокрема з питань самоврядування на окупованих територіях.

Проте значного прогресу на окремих зустрічах представників Ізраїлю з іорданською та ліванською делегаціями не досягнуто.

МАТИМУТЬ ВІЙСЬКА КОМАНДУВАННЯ

Закінчено формування Головного командування Об'єднаних збройних сил СНД із штабом у Москві. Воно з початку вересня приступило до виконання своїх завдань, найважливіші з яких: контроль і централізоване управління стратегічними силами, координація зусиль держав співдружності з метою гарантії колективної безпеки, а також розробка основних доктринальних положень ОЗС СНД. На Головне командування покладається також вжиття своєчасних заходів до збереження миру на території держав співдружності. Україна участі у новій військовій структурі не бере.

НОВА КОНСТИТУЦІЯ РЕСПУБЛІКИ

схвалена парламентом Словаччини. За Основний Закон проголосували 114 депутатів, проти — 16. А депутати від угорської громади взагалі залишили зал засідань, відмовившись голосувати.

НЕ ОСВІЧЕНИМ НЕ ЗАЛИШИМО

Ми крокуємо не в ногу з часом. Найтяжчу кризу республіки переживає не в сфері економіки, а в сфері освіти. Про це перш за все Президент Киргизстану Акаев на зустрічі з керівниками вищої школи. Він наголосив на важливості знань у сучасному світі і закликав, щоб уряд знайде кошти для підтримки освіти.

БЕЗ ПРОБЛЕМ

завершився перший день роботи групи інспекторів ООН в Іраку. До її складу увійшли представники Італії, Франції, Німеччини й Польщі. У зв'язку з недавнім загрозам на адресу інспекторів їх супроводжують співробітники Іракської служби безпеки.

Це перша група інспекторів ООН з моменту створення союзників по антиіракській коаліції контролюючої зони на території країни.

ВИПЕРЕДАЮЧИХ СУСІДІВ

Про введення нових тарифів на бензин та електроенергію з 1 вересня оголосив уряд Литви. Віднині, наприклад, літр бензину А-92 коштуватиме 35 карбованців. А-76 — 30 карбованців, літр дизельного палива — 25 карбованців. Вартість однієї кіловат-години електроенергії для всіх споживачів зростає з 70 копійок до 3,5 карбованців. На черзі — підвищення цін на газ.

НЕВЖЕ ЦЕ «ЕТНІЧНА ЧИСТКА»?

Плани розміщення спостерігачів ЄС на кордоні з Югославією обговорюють офіційні особи Угорщини з представниками Європейського співтовариства.

Відносини між Угорщиною та СРЮ ускладнюють ставлення сербів до 450-тисячної угорської національної меншості в автономному краї Воєводина. Угорщина засудила спроби тамтешніх властей змінити етнічний баланс у регіоні на свою користь шляхом розселення сербських біженців у населені угорцями райони.

ПРОЩАВАЙТЕ, ПАСПОРТИ

Зовсім відмовитися від паспортної системи уже найближчим часом передбачає уряд Росії. Чинні на території республіки паспорти РСРП буде замінено посвідченнями особи громадянства Російської Федерації.

ПЕРЕМИР'Я МАЄ БУТИ

З метою припинення мирних переговорів між керівництвом ПАР і лідерами опозиції до Йоганнесбурга і прибула делегація ЄС. Під очолює міністр закордонних справ Великобританії Херд. Представники ЄС зустрілися з президентом ПАР Де Клерком, головою МЗС Ботою та лідером АНК Манделою.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ШКОЛУ

А два десятиліття були, про обличчя, приписаним голові одного комерсанта. А за це Федір кожному з них чудовий подарунок, оформлену в яну, до ре- «Українська і малюнка», чому, щоб стати першим шлюху до не-

Федір і терна- дами школи

до Сергія

СТЕНКА.

СОЮ

дається при- у, направ- у тургожи- новосельцем нійський — 37-річ- яний бро- х СНД, а за зовся- ний уже одер- кає направ- АСНИК.

КИ

ієння та дві- скористати цієї ак- виграшних робованців. Інтелект»

КОВОЮ

щодо нього іально спра- Як повздо- області О. урор Комю- не дав В. Зотце- дніською по Херсона. А як зник, як глійськи: не веде далі О. правозахисні -ного, і- годні їх може придати, зм- чинно за конвентовану валюту, і в московському ГУМі. Зроз- міло, покупцями цих сміхнів- сь, супермодних краваток і сорочок, «дипломатів» та ін-

Фотофакт

Реклама — двигун торгівлі. Люди — рушій історії. А що коли ці поняття спробувати об'єднати і примусити працювати на якусь ідею? На знімку не обманіться, це не і галерея виставки Росії Бориса Єльцина. То фотомакет рекламну готову до друку американської текстильної компанії «500 Фешн Груп». Товари з її етикеткою «Ботани 500» відомі в усьому світі завдяки високій якості й відносно невисокій ціні. «Сьогодні їх можна придати, змачинно за конвентовану валюту, і в московському ГУМі. Зроз- міло, покупцями цих сміхнів- сь, супермодних краваток і сорочок, «дипломатів» та ін-

ших аксесуарів ділової люди- ни будуть у першу чергу ро- сійській бізнесменів. Отож зв-

зовнішнім виглядом їх тепер не відрізняти від західних. Фото ІТАР—ТАРС.

Власники повідомляють

У ПОШУКАХ СІЧЧА

В ході операції «Чорний мак» співробітники міліції Кашадар'їнської області Узбекистану виявили чотири

гектари рілля, засіяного культурою «чорний мак». Тут же знайшли наркотики. Кілі керівництво місцевого радгоспу, ані хтось із землеробів не заявив про своє право на цей посів. І недозрілу наркотичну сировину знищили усю чисто. Тепер шукають січча. Зульфя РАСУЛІ. Ташкент.

Один відсоток спаду. Що за ним?

Головним завданням перспективного розвитку промисловості України є зміна її структури з метою переорієнтації на потреби людини та як результат — насичення внутрішнього ринку засобами виробництва та товарами народного вжитку.

Успішному подолі праці колишнього Союзу промисловості була зорієнтована в основному на виробництво засобів виробництва, що практично виключало можливість розвитку і функціонування економіки України як економіки незалежної держави.

Централізоване управління, яке призвело до такого стану, також виключало можливість прийняття самостійних рішень щодо зміни структури промислового виробництва.

Внаслідок цього вже в 70-ті роки фактично почався прихований спад ефективності виробництва промислової продукції, тому що при збільшенні обсягів останньої у вартісному вираженні це швидше зростали витрати на її виробництво. Очевидним ці процеси стали в кінці 80-х років, коли почався спад обсягів промислової продукції як у вартісному вираженні. Крім того, наростали кризові явища також негативно впливаючи на процес

відтворення виробничого апарату. В цілому по промисловості рівень придатності основних виробничих фондів у 1991 році досяг 54,2 відсотка, при цьому найгіршим виявилось становище базових галузей. Так, у металургійному комплексі, хімічній і нафтохімічній промисловості їх знос перевищує 50 відсотків.

Незважаючи на те, що за перше півріччя 1992 року падіння обсягів виробництва промислової продукції зменшилося, істотно змінити негативні тенденції не вдалося. Так, порівняно з відповідним періодом 1991 року обсяг промислового виробництва скоротився на 12,3 відсотка. В дуже тяжкому стані опинилися підприємства чорної (падіння становило 14 відсотків), кольорової металургії (21), хімічної (15), нафтопереробної (24), переробної (24), харчової (23 відсотки) галузей промисловості.

Прийчини в тому, що реформа поки що йде з великими труднощами, а заходи щодо її оздоровлення не завжди по-

Компетентна думка про стан промисловості

лідовні й ефективні. На жаль, не адекватні змінам вплива дезорганізації матеріально-технічного забезпечення, прогресивного старіння основних фондів, грубих викривлень цінкових співвідношень. У кризовому стані перебувають практично всі галузі промисловості у всіх регіонах, і в першу чергу ті, що забезпечують технічне переобладнання народного господарства та випуск продовольства для населення. Не сприяють стабілізації економіки й великий ступінь монополізації, громіздка структура виробництва, затримували приватизації, послаблення управління галузями, погіршення дисципліни і порядку на виробництві.

На сьогодні один відсоток спаду виробництва призводить до втрат промислової продукції в цілому на 232 мільйони карбованців, готової прокату — на 175 тисяч тонн, сталевих труб — на 30, цементу — на 112, первинної нафти — на 290, дизельного палива — на 60, мінеральних добрив — на 22 тисячі тонн, екскаваторів —

на 50 штук, вантажних вагонів — на 139 штук, тракторів — на 503 штуки, м'яса — на 11,2 тисячі тонн, тваринного масла — на 2,1, олії — на 5,5, продукції з незбираного молока — на 30 тисяч тонн, консервів — на 14 мільйонів умовних банок, трикотажних виробів — на 1,5 мільйона штук, взуття — на 868 тисяч пар, телевізорів — на 19 тисяч штук, магнітофонів — на 10,5, холодильників — на 4,6 тисячі штук.

Якщо регресивна тенденція господарської діяльності зберігатиметься, то промислової продукції за поточний рік буде вироблено на 50 мільярдів карбованців менше, ніж за 1991 рік.

Подальший спад у промисловості може призвести до необоротних наслідків, тому головна мета економічної реформи полягає в першу чергу в розробці та впровадженні таких заходів, які зупинили б падіння обсягів виробництва, й дозволили стабілізувати економіку. Досягнення цієї мети потребує пошуку ефективних заходів стимулювання нарощування виробництва, зміцнення господарських зв'язків, помпшення нерівності про-

мисловості. Необхідні рішучі заходи щодо структурної перебудови, промисловості з відданним пріоритетів соціальної сфери.

Радикального оновлення потребують також усі економічні відносини у промисловості. Оскільки сьогодні марно розраховувати на значні асигнування з бюджету, мають взаємостигдні співпрацювати національні та іноземні приватні капітали. З цієї метою треба створити тверді гарантії для їх функціонування. Слід також зазначити про перспективність підключення оборонних машинобудівних підприємств до матеріально-технічного обслуговування галузей народного господарства, і в першу чергу до випуску цивільної продукції і товарів народного вжитку.

Тільки комплексне розв'язання всіх проблем дозволить успішно протидіяти нинішнім негативним тенденціям.

Леонід КОРНІЄНКО,
перший заступник міністра економіки України.

Діалог у салоні «Опеля» Бізнес

Скептичне, а частіше неприязне ставлення більшості громадян середнього достатку до новостворюваних СП (спільних підприємств) можна зрозуміти, зв'язавши на те, що всі ми живемо від зарплати до авансу.

Та не тільки синдром соціалістичного менталітету уможовлює таку реакцію. Кількість СП, зареєстрованих в Україні, вже перевищила за сотні, а прийняття недорогої продукції чи послуг не побишало. А відтак телевізійна реклама новітніх офісів, яскравих вивісок та розкішних і за ціною недосажених товарів періодично викликає зворотний резонанс у пересічного споживача.

Тому різниково доводиться, що це все перехідний етап, перші кроки, загалом відомі, «що й Москва не одразу будувалася», а молодий бізнес — це не те, що можна мати право на дешевий і смачний кілограм масла.

Краще переконалися самі, в чому поталанило кілька днів тому, коли побував на молодому українсько-німецькому СП, яке справді працює на споживача.

І розташоване воно не на «окупованому» в центрі Києва «паладари», а під ра-

йонними Броварами в селі Княжичі. А свою «атаку» з позицій споживача я почав на комерційного директора СП «Факел — Авто» Володимира ШУЛЬГАНІ в запитанні: «Якщо в салоні підприємства «Опель».

— Чому ваше СП взялося ремонтувати саме автомобілі західного виробництва, а не, скажімо, пилососи, комбайни чи велосипеди?

— А ви запитайте в тих, хто цим неформальних затрат праці та зусиль привів до себе автомобіль за «бульмом», а то й за океаном. Мало того, що людина бідкається, як бути з авто, щоб його не вкрали. Найгірше, що на випадок автопригоди чи просто технічних неполадок спекулянти і тильові ділки деруть таку ціну за ремонт або за запчастини, наче перед ними не звичайний чоловік, а бос підлітного синдикату.

— Як ціни ви «дерете»?

— Це не секрет. Наш ремонт дешевший ніж на державному підприємстві, але то не все. Державні майстерні й наполовину не обладнані діагностичною та приладами, що забезпечують, не

побоюся цього слова, нашу сутяжність. Ми, скажімо, кузови автомобілів фарбуємо в спеціальних камерах виробництва ФРН до того ж «рідною» фарбою. Досліджуємо цього за допомогою електронного аналізу попередньої фарби. А потім на основі сотень відтінків фар закордонного виробництва вибираємо замовлену — один до одного.

Не вірять, що ремонт старих автомобілів — єдина мета нашого підприємства, якщо зважити на економічну кризу в Україні. Мабуть, у вас є ще інші стратегічні напрями розвитку діяльності, як кажуть, на перспективу?

— Ви вгадали, ми почали забезпечувати український ринок автомобілями західних фірм, які вже були в користуванні. Але на відміну од перекупників, ми їх спочатку доводимо до стану «старт», а вже потім продаємо. Більше того, якщо, скажімо, ви купили в нас автомобіль, то вважаєте, що до того часу, поки він у вашому користуванні, ми недоплатили 1 кілометр обслуговуємо.

— Хіба це вигідно?

— З точки зору сьогоднішнього дня — не зовсім. Але якщо переслідувати довгострокову мету насичення ринку нашою продукцією і послугами, то це, що потрібно. Бо гроші заробляють не за продаж одного чи кількох автомобілів навіть за надвисоку ціну, а на спланованій кампанії планомірного входження в ринок. До речі, саме тепер наше СП завоювало пріоритетне право продавати в Україні відомі автомобілі «Опель» останніх моделей, які також обслуговуємо. Знаменити автомобільна фірма «Адам — Опель», більшу частину акцій якої контролює «Дженерал моторс», нещодавно звернула увагу саме на нас. бо цілеспрямовано впроваджує західний сервіс автомобілів, до того ж ціни на новий «Опель» у нас відтепер майже на 20 відсотків нижчі від світових.

Дмитро БОНДАР.

Селянський щоденник

Жива, але «зелені»

У радгоспі «Примор'я» Березанського району цими днями повним ходом іде косовиця сіносної кукурудзи. У господарстві під цю культуру відведено одна тисяча гектарів. Для оперативного завершення робіт створено збиральний комплекс, до якого ввійшли п'ять силосозбиральних комбайнів, трактори, автомашини. За оперативними зведеннями, в радгоспі вже скошено понад 670 гектарів, закладено більш як 6000 тонн при середній урожайності 106,8 центнера з гектара.

На знімку: голова профкому радгоспу К. Пінчук знайомить тракториста В. Шипіна, комбайнера М. Янубовського і водія С. Соловйова з результатами роботи за минулий день.

Київська область.

Фото Бориса РИБАКОВА.

Перша заповідь — в силі

— Рівненщина завершила збирання ранніх зернових, — розповів нашому кореспонденту перший заступник начальника обласького управління Олександр Чуприна.

У середньому по області гектар видав по 33 центнери збіжжя, що на чотирі центнери більше, ніж торік. Колосили й фермери приступають до силосування кукурудзи, копають картоплю. Особливу увагу — підготовці до

осінньої сіялки: налагоджують техніку, створюють запаси пального.

Без прапорів, транспарантів і уранатріотичного галасу, як було колись, хлібороби виконали «першу заповідь»: державне замовлення на продаж хліба виконано на 110 відсотків.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Рівненська область.

Украинская Биржа Недвижимости

**Господа! Вас приветствует постоянно действующий
Аукцион Кредитных Ресурсов!**

ДЕНЬГИ ДЕЛАЮТ ДЕНЬГИ!

Удачи
вам,
господа,
и
процветания!

Аукцион кредитных ресурсов Украинской биржи недвижимости "Кристина" сделает из ваших денег

БОЛЬШИЕ ДЕНЬГИ!

Господа! Мы ежемесячно продаем кредитные ресурсы своих клиентов на сумму не менее

1 000 000 000

(миллиарда!) рублей, а к концу года собираемся утроить ее.

Средняя ставка сегодня - 70% годовых. Однако в ближайшее время наши эксперты прогнозируют ставки до 100% и выше.

Покупателям кредитов мы гарантируем надежность и конфиденциальность всех

Телефоны в Киеве:
224-55-81,
224-82-36,
224-14-98.
Факс:
(044) 224-43-20,
244-18-80.

Наш адрес:
252030, Киев,
улица Владимирская, 57.

финансовых операций. Продавцам - поручительство самых надежных банков Украины и нашу заботу об их деньгах, как о своих собственных. Делайте ваши заявки, господа, на покупку и продажу кредитных ресурсов! Для вас мы работаем без выходных.

Эксклюзивный дилер журнала "PC MAGAZINE"
- фирма "Критерий" -
Дилер фирм **Merisef, Borland, Nantucket, Paragraf, Microsoft** и многих других.
Предлагает лучшие программные продукты и литературу по программированию на IBM PC по низким ценам и в кратчайшие сроки.
Большинство программных продуктов руссифицировано.
Телефоны: (044) 440-71-22, 440-99-32.
Приглашаем дилеров и распространителей.

Акционерный коммерческий банк

НОВЫЕ УСЛУГИ, ПОМИМО ТРАДИЦИОННЫХ:

- трастовые операции с недвижимостью на максимально выгодных для вас условиях (продажа, сдача в аренду);
- открытие траст-счетов;
- кредиты под покупку недвижимости;
- ипотечные операции;
- акционирование предприятий любых форм собственности;

- первичное размещение ценных бумаг;
  - содействие во внешнеэкономической деятельности;
  - юридическое обслуживание клиентов.
- Телефон: 212-59-70.
Адрес: Киев-34, ул. Ярослав вал, 36, ком. 11.
МЫ ДУМАЕМ О ВАШЕМ БУДУЩЕМ, ГОСПОДА!

ПРОИЗВОДСТВЕННО-KOMMEPЧЕСКАЯ ФИРМА

«ЭСПИЭС»

ПРЕДЛАГАЕТ ЗА НАЛИЧНЫЙ И БЕЗНАЛИЧНЫЙ РАСЧЕТ
СЛЕДУЮЩИЕ ВИДЫ ТОВАРОВ

АВТОТЕХНИКУ:

1. MA3 53371
2. MA3 53371-029
3. Супер MA3 54323+93866
4. Супер MA3 64229+93866
5. Супер MA3 64221+93866
6. Супер MA3 64226+93866

ОРГТЕХНИКУ:

— телефоны-автоответчики «goldstar»

- видеомагнитофоны «Philips», «Funai»
- калькуляторы «citizen» 10-разрядные с печатью.

ПРЕДЛАГАЕМ:

Бартерный обмен на товары народного потребления, продукты питания, спиртные напитки, легковые автомобили.
Обращаться: 220085, Минск а/я 317.
Тел.: (0172) 46-25-97, 30-74-94.
Факс: 30-74-95.

Если вы хотите сделать работу вашего компьютера более надежной,
ПО «МАЯК» ПОМОЖЕТ ВАМ

Стабилизированные многоканальные блоки питания БП-200 для IBM PC/AT/XT 286, 386.

Адаптированы к условиям работы от нестабильной, отечественной электросети.

Массогабаритные показатели, соединительные разъемы и электрические характеристики идентичны блокам производства IBM.

Гарантийное (в течение 18 мес.) и послегарантийное обслуживание.

Цена ниже рыночной.
Оптовым покупателям предоставляется скидка.

Объем заказа неограничен.
Ждем ваших предложений по адресу:
286021, г. Винница, Хмельницкое шоссе, 145, ПО «Маяк»,
отдел маркетинга.

Телефон [04322] 37732. Факс [04322] 39019.

Івано-Франківське виробництво шкіряних об'єднань пропонує за безготівковий розрахунок і готівку підприємствам і приватним особам в необмеженій кількості класичні міздровий за ціною 38—40 грн. за кілограм для стільників, маларних, образинних робіт.

Наша адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Матросової, 34, телефони: 4-72-01, 4-72-05.

Фирма «ЮНИКОМ»

реалізує гуртовими та дрібногуртовими партіями за безготівковий розрахунок зі складу в м. Львові:
куртки чоловічі (виробництво — Кутай).

Телефонуйте:
(0322) 75-19-98.

Фирма купит:

- сухое обезжиренное молоко,
- казеин технический.

Форма оплаты — любая.

Высокая оплата посредникам.

Тел. (044) 224-73-74,
(044) 221-54-39.
Факс (044) 224-72-70.

«Остарбайтери» потребують захисту

Як відомо, мільйони людей з окупованої фашистами України були примусово вивезені на роботу до Німеччини. Неслодого там жилося «остарбайтерам», особливо тим, хто потрапив на великі підприємства. Багатьом з колишніх фашистських повстанців не дозволялося повернутися на батьківську землю.

— Везли у вагонах-товарняках, як худобу, — розповідає Василь Кузьменко з Гоцьанського району, — майже не годували, не випускали подихати свіжим повітрям... Ешелон зупинився у містечку Аміндорф. Тут на бранця чекала робота на торфороботі. Працівники загнали у барани, під конвою водили на роботу... Потім кілька місяців працювали у кам'яному кар'єрі, знавав нелегкісних зусиль. Проте вижили...

«Я, Малих Марія Ананіївна, влітку 1942 року разом зі своїми односельцями була вивезена на примусові роботи до Німеччини. Працювала у місті Айзенах на за-

воді «Флікмотор». Від тяжкої роботи у мене почав руйнуватися хребет. Навесні 45-го мене перевели до спецбару для хворих, яких фашисти потім знищували. На пацятах, нас вивозили американці... Коли повернулася на Ватківщині, у мене було викинуто туберкульоз хребта. Майже чотири роки пролежала нерухомо у туберкульозному диспансері села Городок Рівненської області. З середини п'ятдесятих років я інвалід, ніде не працюю, одержую мізерну пенсію...»

Танх гірких оповідей можна почути багатьох. Більшість «остарбайтерів» жини пини самотньо, одержую мінімальну пенсію. На що їм сподіватися? На чию допомогу?

Щоб якось допомогти цим людям, захистити їх у Рівненській області, у липні 1992 року створили Товариство репатріантів. Його члени — інваліди праці, колишні в'язні німецьких таборів, які фізично склаліся фашистськими медичними експериментами. Великих страждань

Соціальний зріз

зазнали вони в неволі, але й після повернення було їм, як то кажуть не з медом: їх допитували у катівнях НКВС. І на них ліг страшний тягар сталінських репресій.

Проблеми й біди «остарбайтерів» донедавна замовчували, як і багато інших. Але ж вони живуть поряд із нами, ми бачимо, як їм нелегко. Заробити потрібний стаж і мати відповідну пенсію їм не дало можливість кесне здоров'я. То як же нам жити? Тому, об'єднавшись з такими самими товариствами з Полтавської, Житомирської і Львівської областей та «Меморіалом», ми звернулися до Голови Комісії у законних справах Верховної Ради України Дмитра Павличка за проханням порушити клопотання перед урядом Німеччини про виплату репатріантам відшкодування. Відповідь, на жаль, ми не одержали. Тоді звернулися до народного де-

путата України Володимира Пилипчука. І певні зрушення вже є. Так, згідно з рішенням Президії Верховної Ради проведено реєстрацію усіх, хто був вивезений до Німеччини. У цій роботі працівники Рівненського міського виконкому допомагали й члени нашого Товариства.

До речі, про реєстрацію. Деякі репатріанти, не знаючи, куди їм звертатися, їдуть до різних сумнівних організацій. Дезорієнтація, на жаль, інколи сприяє і преса. Так, в одній з місцевих газет було повідомлення, ніби-то німецька міжнародна служба розшуку за анектами репатріантів виплатуватиме відшкодування. Ми звернулися до цієї служби із запитом, та відповідь до цього часу не дісталася. Тому хотіли б застерегти: не звертайтеся до юридичних консультантів, не витрачайте марно грошей на виготовлення анкет, а добивайтеся, щоб сілська, селищна чи міська Рада зареєструвала вас і надіслала дані до Верховної Ради України.

Наше Товариство вже налагодило зв'язки з громадськими організаціями Німеччини, листується з бургомістрами міст Віттенберга, Гамбурга, Дортмунда, де працювали невольники. Вони запрошують «остарбайтерів» в гостину. Але де взяти коштів? Виручають благодійні внески. Віднайти за це Рівненському міськомзаводу, місцевій швейній фабриці, об'єднанню молочної промисловості, центральному університету та іншим, хто дещо нам допоможе. Та цього дуже мало. Розраховуючи на людське милосердя, повідомляємо: наш розрахунковий рахунок № 700411 АКАПБ «Україна», місто Рівне, УФО 333313. Для Товариства репатріантів (благодійний внесок).

Іван ЛІСЮК, заступник голови Рівненського Товариства репатріантів.

Іван СЛИВИНСЬКИЙ, голова пенсійної комісії Рівненського Товариства репатріантів.

Спорт

СЕСТРА РАДІЛА ЗА БРАТА

Завершився перший національний чемпіонат України з тенісу. І дуже справедливо, що честь провести ці змагання було надано Донецьку — місту з великими тенісними традиціями. Тут зросло багато майстрів, які свого часу прославили Україну. Є в столиці Донбасу й прекрасний тенісний стадіон, на якому проходилися багато великих міжнародних турнірів, зокрема поєдинки на Кубок Девіса. Звичайно, ця арена, як і багато спортивних споруд у нашій державі, потребує ремонту і догляду. А ми сподіваємося, що на донецьких kortах, оновлених і помолочилих, квітнимо спортивне життя.

Про суперечку серед жінок і перемогу Ірини Сухової з Донецька над киянкою Таліною Бейко ми вже повідомляли. Звичайно, Таліна

мала не повну радість від свого виступу. Хоч і врівноважена в національному чемпіонаті, гадаю, дуже почесна відзнака. Але наступного дня спортсменка з Києва стала-таки щасливою. Адже її рідний брат — Тарас виборов золоту медаль і приз у 50 тисяч купонів. Бейко, вихованець відомої школи «Антей», а кокретно тренера Дмитра Бабія, переміг свого земляка Євгена Константинюка, який починав спортивний шлях у «Динамо», а тепер виступає за клуб «Київ», — 6:2, 6:3, 4:6, 6:3.

Перший незалежний чемпіонат проведено. І це — історія, — говорить президент Федерації тенісу України Герман Бенямінов. — Ми дуже радімо з цього факту. Наш теніс уже визнають у світі, його приймають

до Європейської асоціації. Але робимо тільки перші кроки, не всімлі й важкі. Бракує коштів, особливо валют. Але ми віримо в хороші часи. Донецький чемпіонат був солідним за географією і кількістю учасників. Але, на жаль, не взяли участі в ньому наші «зірки» — Андрій і Наталя Мелведєви, Олена Брюховець, Дмитро Поляков та інші. Однак в наступних національних турнірах вони виступатимуть обов'язково...

У Донецьку відбулося засідання виконкому національної Федерації тенісу. Сталося кілька кадрових змін у цій організації. Зокрема, затверджено відповідального секретаря. Ним став Ігор Хохлов — досвідчений і авторитетний тренер, журналіст з Києва.

Віктор ГЕНЧУК.

Футбол

легко подолав «Вадучі» і на своєму полі. Голи забили: Німфоров (7, 48), пенальті 79, 80), Яблонський (21), Цимбалар (25), Лебідь (78) — у господарів: Штук (38) — у гостей.

«Чорноморець» виступав у такому складі: Суслон, Німфоров, Прохоренко, Буклач, Лебідь, Парфонов, Цимбалар, Яблонський. «Вадучі» — 5:0, мабуть, ні в кого не виникло сумніву відносно існування двох команд. Володар Кубка України бою.

ським (Позовський, 46). Кошелев, Сак (Кулик, 46), Гусев. Тепер український клуб в 1/16 фіналу розіграшу зустріне 16 вересня (в гостях) і 30 вересня (вдома) з грецьким «Олімпіакосом», де грають наші Олег Протасов і Геннадій Литченко. А тренеу переїждів Олег Блохін.

Телебачання

19.30 І. Котляревський. «Наталка Полтавка». Вистава Львівського театру ім. М. Заньковецької.
20.35 Урожай. Фант і прогноз.
20.50 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Ківи. Рекламна інформація.
21.40 Продовження вистави «Наталка Полтавка».
22.40 УТН.
22.55 Художній фільм «Учора» (Польща).
І КАНАЛ «ОСТАНІНІО»
5.00 Новини.
5.20 Ганська гімнастика.
5.30 «Ранок».
5.50 Мультифільм.
8.00 Новини.
8.20 «Варіаті жє плачуть». Художній телефільм.
9.05 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
9.55 Шість з шести.
10.35 «Пора сінококус». Документальний фільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Цігани». Художній теле-

фільм, 4 серія.
12.45 «Подорож мсьє Перрішоном». Художній фільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Візнес-клас.
15.05 Вночі.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Коштор.
16.05 Центр.
17.00 Новини.
17.25 П. Чайковський. «Слов'янський марш».
17.35 ТБ «Нева».
17.55 Людина за законом.
18.25 Прем'єра телефільму для дітей «Принцди чорного красунчика», 8 серія.
18.50 «Поде чудес».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра рубрики «Клуб».
21.05 Художній фільм «Ребус» (Італія, Іспанія).
22.05 Від представляє: «Музика».
22.45 Відпочивай.
23.00 Новини.
23.25 Авторал Париж — Москва — Пекин.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національним банком України третього вересня 1992 року встановлюється курс карбованця і купона до іноземних валют.

1 австралійський долар	150.78
1 австрійський шилінг	21.33
1 англійський фунт стерлінгів	418.26
10 бельгійських франків	72.75
1 німецька марка	149.95
1 голландський гульден	133.03
1 датська крона	38.73
100 італійських лір	19.63
1 канадський долар	176.21
1 норвезька крона	37.87
1 долар США	210.50
1 фінська марка	54.41
1 французький франк	43.95
1 шведська крона	41.02
1 швейцарський франк	168.87
1 єно	17.11
10 іспанських песет	23.04
10 грецьких драхм	12.04
1 ірландський фунт	395.28
1 ісландська крона	11.04
1 кувейтський динар	726.91
10 ліванських фунтів	0.88
1 португальська ескудо	17.16
1 сингапурський долар	131.73
1 турецький лівра	0.30
1 естонська крона	18.74

1 долар США по розрахунку з індексом в 1992 році 210.50
Валютний коефіцієнт купона до карбованця під час здійснення неторговельних операцій складає 1.0.

П'ЯТИЦЯ 4 вересня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмою до дев'яти. Інформаційно-музична програма.
9.00 Художній фільм «Лебеді на озері, Зона».
10.35 Грає Дніпропетровський камерний оркестр.
11.00 Документальні фільми «В. Касин. Автопортрет», «Симфонія».
11.50 УТН.
12.00 УТН мін.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Співає трио «Діада».
17.00 Художній телефільм «Сестра з майбутнього». 4 серія.
18.05 Обговорюємо проєкт Конституції України.
18.15 «Кодорон». Концерт ансамблю «Дитинство».
19.00 УТН.
19.10 Перспектива. Комерційна передача.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДАКЦІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДІМСЬКИЙ, оглядач, завідувач відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНЬСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДЯД, відповідальний секретар.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.
© Рукописи не повертаємо.
© Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

У редакцію не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
За точністю винайдених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить
5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською
мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж
448.154

Комітет друку
видавництва «Преса
Україна».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311167.
У 2 4 5 6 7 8 9